

W numerze 6/95 przedstawiliśmy różnorodne farby emulsyjne, przeznaczone do malowania ścian nowych i odnawiania już wcześniej użytkowanych pomieszczeń mieszkalnych. Dziś zajmiemy się materiałami malarskimi do stolarki budowlanej, do podłóg, boazerii, schodów i innych domowych konstrukcji z drewna. Tylko u nas przeczytacie, jak kupić farbę nietoksyczną, dobrej jakości i niezbyt drogą!

PORA NA MALOWANIE

Coraz częściej stolarkę budowlaną, tzn. okna i drzwi, maluje się lakierami bezbarwnymi, aby zachować rysunek słoju drewna i jego barwę. Nie mogą to jednak być zwykłe, popularne lakiery bezbarwne, ze względu na ich niewielką odporność na warunki atmosferyczne. Dlatego producenci oferują zestawy specjalnych materiałów malarskich, składających się z preparatów, które zabezpieczają drewno przed wilgocią, pleśniami, szkodnikami, itp. oraz farb nawierzchniowych, dających warstwę dekoracyjną.

Bezbarwne farby do stolarki budowlanej

DREWNOCHRON - zestaw składający się z dwóch preparatów, oznaczonych literami P oraz N. Drewnochron P jest bezbarwnym lakierem podkładowym, przeznaczonym do malowania surowego drewna w celu jego ochrony przed grzybami, bakteriami, owadami itp. Może być stosowany zarówno do ochrony stolarki budowlanej, jak i zewnętrznych powierzchni altan, plotów, budynków, ale z dala od elementów bezpośrednio stykających się z ziemią. Lakier наносimy na surowe drewno pędzlem, tamponem lub gąbką. Jeden litr farby wystarcza do pomalowania około 4 - 6 m², zależnie od gatunku i wilgotności drewna. Warstwa podkładowa musi schnąć co najmniej 24 godziny.

Uwaga: opary są toksyczne!

Drugi składnik zestawu - Drewnochron N - przeznaczony jest do nawierzchniowego pokrywania stolarki budowlanej, uprzednio zaimpregnowanej Drewnochronem P, jednakże elementy drewniane znajdujące się wewnątrz pomieszczeń mieszkalnych, nie narażone na wpływ czynników atmosferycznych, mogą być malowane bez podkładu. Drewnochron N jest lakierem barwiącym, ale jego warstwa nie zakrywa rysunku słoju. By uzyskać połysk lakierowanej powierzchni drewna, należy je dodatkowo pokryć trzecią warstwą, np. Drewnolitem. Drewnochron N наносimy na impregnowane drewno dwukrotnie, na surowe zaś trzema warstwami, pędzlem albo tamponem. Po kilkunastu minutach, gdy powłoka zaczyna wysychać, należy delikatnie przetrzeć ją suchym pędzlem równoległe do słoju, aby uzyskać równomierne zabarwienie malowanego drewna. Warstwy Drewnochronu N można nanosić co 24 godziny, jego wydajność wynosi około 6 m² z litra, przy jednorazowym malowaniu.

AKWADEKOR - lakier dekoracyjno impregnacyjny, spełniający rolę zarówno farby podkładowej, jak i nawierzchniowej. Oczyszczone i wyszlifowane powierzchnie ram i skrzydeł okiennych dwukrotnie malujemy Akwadekorem w wybranym

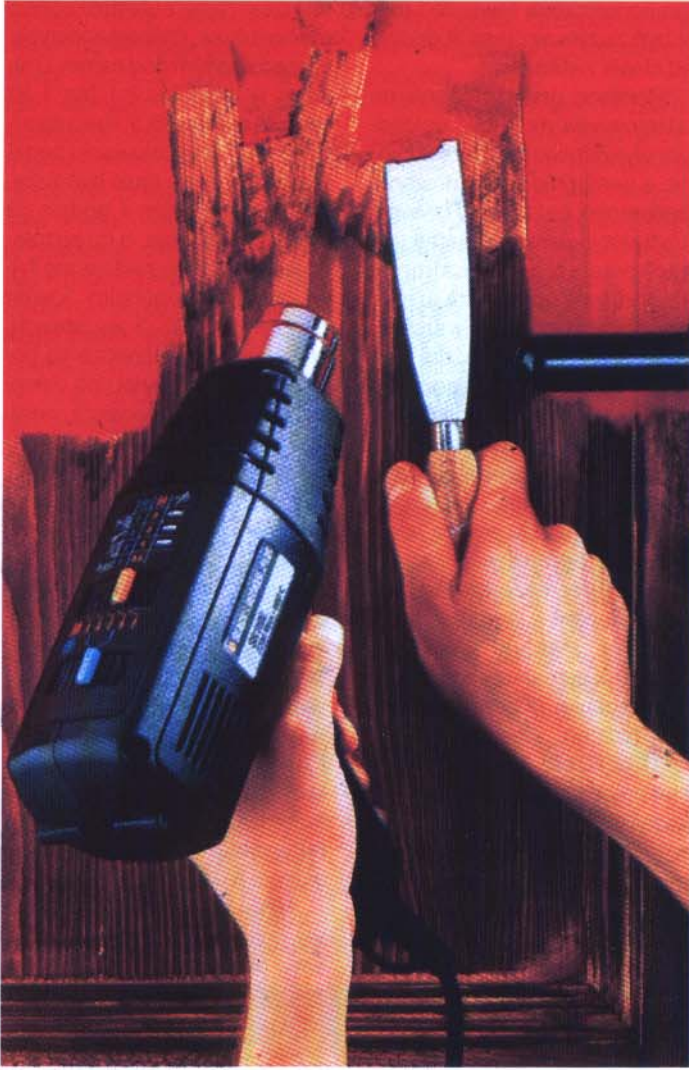
Szlifowanie drewna Mechaniczne usuwanie starej powłoki lakierowej z dużych, jednorodnych powierzchni można sobie ułatwić używając elektrycznej szlifierki oscylacyjnej.

kolorze, za pomocą miękkiego pędzla. Po 15 minutach, lakier, podobnie jak Drewnochron, trzeba rozprowadzić suchym pędzlem, by uzyskać równomierne zabarwienie powierzchni drewna. Kolejną warstwę Akwadekoru nakładamy dopiero po 24 godzinach. Renowacja powierzchni uprzednio malowanych Akwadekorem jest bardzo prosta, wymaga tylko oczyszczenia starej warstwy farby, lekkiego przeszlifowania jej papierem ściernym i kolejnego pomalowania lakierem. Naturalnie, by uzyskać połysk malowanych powierzchni, należy je dodatkowo pokryć warstwą Drewnolitu.

Kryjące farby do stolarki budowlanej

Większość drzwi i okien nadal malowane jest kryjącymi farbami, przeważnie białymi, przy czym zewnętrzne powierzchnie skrzydeł okiennych i ościeżnic często pokrywa się farbami brązowymi. Handel oferuje więc różnorodne farby kryjące odporne na niekorzystne warunki atmosferyczne.

EMALUX - to emalia ftalowa tzw. ogólnego stosowania o dobrych własnościach użytkowych - dużej odporności na urazy mechaniczne, wilgoć, stłoczenie i zmiany temperatury. Dobrze pokrywa malowaną po-

Usuwanie starej farby Grubą warstwę starej farby olejnej można usunąć stalową szpachlą, po podgrzaniu powierzchni drewna płomieniem palnika albo gorącym powietrzem z ręcznej wytwornicy.

wierzchnię, dzięki czemu nie trzeba stosować wielu warstw farby, co ułatwia pracę i obniża jej koszty. Przed malowaniem Emaluksem surowe drewno musi być pokryte warstwą farby podkładowej. Dopiero po jej wyschnięciu nakładamy farbę nawierzchniową za pomocą miękkiego pędzla. W razie konieczności, drugą warstwę farby nawierzchniowej można nakładać dopiero po 24 godzinach po pierwszym malowaniu. Do rozcieńczania Emaluksu należy stosować zwykły rozpuszczalnik do wyrobów ftalowych.

EMAFTALUX - jest nowoczesną emalią ftalową o znacznie poprawionej, w porównaniu z innymi farbami, odporności na czynniki atmosferyczne. Do jego rozcieńczania należy używać rozpuszczalnika o nazwie handlowej EKO-1. Poszczegól-

ne warstwy farby наносimy na malowane powierzchnie w odstępach co najmniej 16-godzinnych. Emaluk jest farbą beżową, nie zawierającą w swym składzie rozpuszczalników, wydzielających toksyczne opary.

EMOLAK EKO - ekologiczny lakier nawierzchniowy, beżowy, rozcieńczany zwykłą wodą. Lakier może być stosowany do malowania nowych elementów drewnianych, uprzednio pokrytych podkładowymi farbami ftalowymi, bądź do odnawiania stolarki budowlanej. Ponieważ jest on wyjątkowo odporny na działanie warunków atmosferycznych, może być stosowany do malowania wszelkich konstrukcji ogrodowych. Emolak Eko sprzedawany jest w puszkach o pojemności 0,8 l, jego cena jest nie-

stety dość wysoka - około 18 zł za puszkę. Jeden litr farby wystarczy do pomalowania około 8-9 m². Pomalowana powierzchnia wysycha w ciągu niespełna 3 godzin. W razie zabrudzenia farbą podłogi, ubrania itp., zanieczyszczenia można usunąć tamponem zwilżonym rozpuszczalnikiem nitro.

Lakiery do parkietów i boazerii

CAPON - nitrocelulozowy lakier bezbarwny, przeznaczony do gruntowania drewna litego lub płyt meblowych okleinowanych naturalnym forniem, zwłaszcza z jasnych gatunków drewna. Jest on polecany jako lakier podkładowy przy malowaniu drewnianych podłóg, parkietów i boazerii. Stosowany jest w celu ochrony drewna przed ściemnieniem pod wpływem nawierzchniowych lakierów chemo utwardzalnych. Jest to szczególnie ważne podczas malowania drewna dębowego i bukowego, z którego wytwarzane są parkiety i mozaiki podłogowe. Capon tworzy na powierzchni drewna cienką warstwę ochronną, zapobiegającą wsiąknięciu lakieru nawierzchniowego w głąb drewna, co zmniejsza jego zużycie a tym samym obniża koszty wymalowania. Capon schnie krótko, daje po-

wierzchnię twardą, o dobrej przyczepności dla farb nawierzchniowych.

Powierzchnię drewna przed malowaniem należy doładnie wyszlifować, odpylić, zaś miejsca klejenia, zabrudzone klejem - zmyć rozpuszczalnikiem. Capon nie wymaga rozcieńczania, do jego nakładania używamy miękkiego pędzla, a do czyszczenia narzędzi stosujemy rozcieńczalnik Nitrol. Całkowity czas wysychania Caponu wynosi 3 godziny i po tym czasie drewno można pokrywać już lakierem nawierzchniowym. Wydajność farby wynosi 8-12 m² z litra, przy jednorazowym malowaniu, cena około 8 zł za puszkę o pojemności 1 l.

NITROLAK - bezbarwny lakier nitrocelulozowy ogólnego stosowania przeznaczony do malowania drewna litego, płyt wiórowych, sklejki lub płyt meblowych oklejonych naturalną okleiną drzewną. Zasadniczo pod ten lakier nie trzeba stosować farb podkładowych, jeśli jednak zależy nam na wyjątkowo gładkiej powierzchni drewno można pomalować, np. Caponem, jego powierzchnię lekko przeszlifować drobnziarnistym papierem ściernym, a dopiero potem położyć warstwę Nitrolaku.

Nitrolak można nakładać na drewno barwione uprzednio bej-

JAK USUNĄĆ STARĄ POWŁOKĘ FARBY?

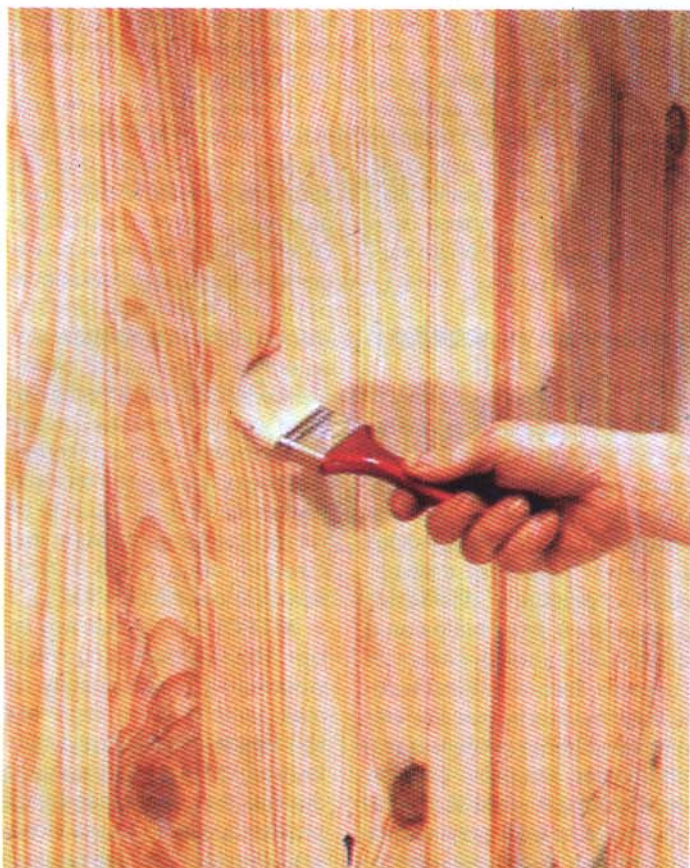
Można to zrobić mechanicznie - szlifując powierzchnię drewna papierem ściernym o różnej grubości ziaren - poczynając od papieru nr 40, a kończąc na nr. 120. Można też opalać farbę, np. za pomocą lampy lutowniczej albo innego palnika i potem zeszkrobać ją szpachlą lub też użyć jednego z wielu, dostępnych w handlu, chemicznych preparatów do usuwania farb olejnych.

Metoda mechaniczna jest z całą pewnością najlepsza - usuwa farbę nie powodując niszczenia powierzchni drewna, która dodatkowo staje się gładszą, dając po malowaniu idealnie równo rozlaną farbę. Niestety, jest to metoda bardzo pracochłonna i nie zawsze może być stosowana, zwłaszcza przy konstrukcjach o skomplikowanych kształtach.

Opalania farby nie stosuje się do oczyszczania oszklonych skrzydeł okiennych - nierównomiernie podgrzewane szkło często pęka, trzeba także mieć dostęp do odpowiednich palników, butli z gazem itp. Najlepiej więc usunąć starą powłokę jednym z dostępnych preparatów chemicznych, z których dwa, najbardziej godne polecenia zaraz omówimy.

SCANSOL - krajowy preparat do usuwania starych powłok malarskich ma konsystencję gęstej śmietany. Na powierzchnię farby наносimy go pędzlem, niezbyt grubą warstwą. Po około 10 minutach farba pęcznieje i mięknie tak, że z łatwością można usunąć ją szpachlą. Preparat jest bardzo toksyczny, bezwzględnie trzeba więc używać rękawic ochronnych, zaś pomieszczenie, w którym pracujemy musi być intensywnie wietrzone. Scansol sprzedawany jest w puszkach zawierających 0,8 kg preparatu, cena opakowania wynosi około 6,50 zł.

PAINT REMOVER - preparat przeznaczony do usuwania starych farb olejnych, sprowadzany z Grecji. Jest dość gęsty, na powierzchni drewna powinien być starannie rozprowadzony sztywnym pędzlem niezbyt grubą warstwą. Po 15 - 20 minutach można starą farbę usunąć szpachlą. Jest również toksyczny jak Scansol, należy więc stosować podobne środki ostrożności. Puszka zawierająca 1 kg Paint Removeru kosztuje około 13 zł.

Malowanie boazerii Listwy boazerijne po wyszlifowaniu trzeba pokryć warstwą bezbarwnego lakieru podkładowego za pomocą miękkiego pędzla

camami wodnymi i rozpuszczalnikami, a także lakierami typu Rustikal oraz barwnymi lakierami podkładowymi do drewna typu nitro. Lakier schnie krótko - około 6 godzin. Jego powłoka jest twarda i elastyczna, dobrze przyczepna do podłoża.

Powierzchnię drewna przed malowaniem należy dokładnie wyczyścić, wyszlifować, a następnie odpylić. Potem można, w razie potrzeby, drewno zabarwić albo pomalować barwnym lakierem podkładowym. Po jego wyschnięciu farbę szlifuje się papierem ściernym o gradacji 220 lub 240, a więc bardzo drobnym. Następnie наносimy Nitrolak (rozcieńczony rozpuszczalnikiem Nitrol do odpowiedniej gęstości) - 3 - 4 warstwy w odstępach około 6 godzin, stosując delikatne szlifowanie międzywarstwowe. Wydajność wynosi 8-10 m² z 1 litra, przy jednorazowym malowaniu.

PARKIETOLAK - jest bezbarwnym, dwuskładnikowym lakierem syntetycznym - chemoutwardzalnym. Przeznaczony jest do malowania drewna wewnątrz pomieszczeń, głów-

nie drewnianych podłóg i parkietów, boazerii i innych drewnianych elementów. Drewniane powierzchnie powinny być uprzednio zagruntowane lakierem podkładowym, np. Caponem. Parkietolak umożliwia uzyskanie warstwy dekoracyjnej - błyszczącej lub półmatowej. Warstwa farby jest odporna na działanie światła, wody i wielu chemicznych środków czystości, stosowanych w gospodarstwie domowym. Jest także odporna na ścieranie, co jest szczególnie ważne w razie malowania podłogi Parkietolakiem.

Lakier półmatowy wymaga przed użyciem dokładnego wymieszania. Następnie dodajemy do niego utwardzacza, występującego w handlu pod łopatologiczną nazwą "Składnik II Parkietolaku", w ilości 135 ml utwardzacza na 1 litr lakieru i bardzo starannie mieszamy. Lakier наносimy - bez rozcieńczania - pędzlem. W razie lakierowania pneumatycznego - pistoletem lakierniczym. Parkietolak trzeba rozcieńczyć Nitrolem. Należy pamiętać, że mieszanina lakieru z utwardzaczem

ma ograniczoną trwałość i musi być zużyta w ciągu 8 godzin od chwili zmieszania.

Podłoże przeznaczone do lakierowania musi być dokładnie wyszlifowane i oczyszczone, a następnie zagruntowane. Parkietolak nakładamy dwiema lub trzema cienkimi warstwami, zachowując co najmniej 12-godzinny odstęp czasu między poszczególnymi warstwami. Po wysuszeniu każdej warstwy lakieru, szlifujemy go delikatnie, na sucho, drobnoziarnistym papierem ściernym. Gotowa powłoka lakierowa wymaga 3 dni sezonowania - dopiero po tym czasie wolno np. na lakierowanej podłodze ustawiać meble. Tyle o sezonowaniu mówi producent - jednak z mojej własnej praktyki i z opinii fachowców-malarzy wynika, że bezpieczniej odczekać nawet cały tydzień.

URETOLIT - bezbarwny lakier poliuretanowy, dwuskładnikowy, przeznaczony do malowania drewna wewnątrz pomieszczeń mieszkalnych - takich jak podłogi, schody, parkiety, boazerie, półki, regały itp. Może służyć również do renowacji mebli i innych przedmiotów z drewna uprzednio malowanych lakierami chemoutwardzalnymi lub poliuretanowymi, oczywiście po zeszlifowaniu starego lakieru. Przed malowaniem Uretolitem drewno możemy zabarwić wodną lub rozpuszczalnikową bejcą albo lakierem Rustikal.

W przeciwieństwie do lakierów chemoutwardzalnych, Uretolit nie zawiera formaldehydu, co szczególnie predestynuje go do malowania drewna w takich pomieszczeniach, jak przedszkola, szkoły, szpitale. Powłoki z Uretolitu są twarde i jednocześnie elastyczne, odporne na działanie wody, alkoholu, środków czystości itp. Ponieważ pod Uretolit nie trzeba stosować lakierów podkładowych, więc automatycznie po polakierowaniu rysunek słoju drewna staje się bardziej widoczny, a powierzchnia drewna nieco ciemniejsza. Warto o tym pamiętać.

I znów nieśmiertelny scenariusz: szlifowanie powierzchni, odpylanie, ewentualnie usuwanie nadmiaru kleju. Potem Ure-

tolit mieszamy z utwardzaczem do wyrobów poliuretanowych, sprzedawanym pod nazwą Uretodur w proporcji 2:1 (na 1 litr lakieru dajemy 0,5 litra utwardzacza). Przy malowaniu pędzlem mieszanina musi być użyta przed upływem 4 godzin od chwili zmieszania, a do pistoletu lakierniczego nadaje się tylko przez dwie godziny. Lakier наносimy w 2 - 3 warstwach, zależnie od przeznaczenia powierzchni lakirowej i od chłonności drewna. Pierwsza warstwa musi być bardzo cienka, następne nieco grubsze, nie wolno jednak dopuścić do powstania zbyt grubych powłok lakirowych, które są mniej odporne na urazy mechaniczne od cienkich warstw. Poszczególne warstwy lakieru nakładamy co 12 godzin, każdą z nich szlifujemy drobnoziarnistym papierem ściernym nr 240 lub 280. Po nałożeniu ostatniej warstwy lakieru powłokę sezonujemy co najmniej 4 dni. Wydajność, przy lakierowaniu jednorazowym, wynosi 8-10 m² z 1 litra.

URELUX - jednoskładnikowy, poliuretanowy lakier bezbarwny, przeznaczony do lakierowania drewnianych elementów wewnątrz pomieszczeń - szczególnie odporny na wilgoć, może być stosowany w łazienkach, kuchniach, pralniach, domkach rekreacyjnych itp. Ze względu na bardzo dużą odporność na ścieranie jest polecany do lakierowania podłóg w lokalach użyteczności publicznej: w szkołach, przedszkolach, salach widowiskowych itp. Produkowany w dwóch odmianach - z polyskiem i półmatowy, daje powłoki gładkie, dobrze wypełnia pory drewna, więc nie ma problemu z utrzymaniem należytej czystości lakierowanych powierzchni.

Drewno przed malowaniem należy dokładnie wyczyścić i wyszlifować, a potem, jak zwykle - odpylić, np. odkurzaczem, i przetrzeć wilgotną ścierką. Stolarkę okienną przed malowaniem trzeba zabezpieczyć lakierem podkładowym, np. Drewnochronem N, inne powierzchnie wewnątrz pomieszczeń nie wymagają podkładu. Urelux w postaci handlowej ma lekkość przystosowaną do malowania pędzlem, więc do malowania natryskowego trzeba

go nieco rozrzedzić rozcieńczalnikiem do wyrobów poliuretanowych - Durodur. Lakier półmatowy wymaga starannego wymieszania przed użyciem. Należy pamiętać, że drewno przeznaczone do malowania Ureluxem powinno mieć temperaturę pokojową, tzn. 18 - 28°C, boiem niskie temperatury, a także bardzo niska wilgotność wydłużają czas schnięcia i utwardzania powierzchni. Niezależnie od sposobu malowania, poszczególne warstwy lakieru powinny być cienkie. Pierwszą warstwę lakieru należy suszyć 24 godziny, następnie przeszlifować ją, a potem nałożyć jeszcze 2 warstwy, już bez szlifowania, w odstępach nieco krótszych niż 24 godziny. Potem lakier, jak zwykle, sezonujemy co najmniej 4 dni.

Ureluxem można również odnawiać stare powierzchnie, malowane już lakierem chemoutwardzalnym albo poliuretanowym, po ich odpowiednim przygotowaniu - przeszlifowaniu i odpyleniu na sucho i mokro. W takim wypadku wystarczy nałożenie jednej warstwy lakie-

ru. Wydajność Ureluxu wynosi 3-4 m² z 1 litra, przy trzykrotnym malowaniu.

AKWALUX - wodorozcieńczalny, bezbarwny lakier akrylowy do malowania drewna wewnątrz pomieszczeń. Można stosować go do wszelkich drewnianych przedmiotów domowych, nie narażonych na działanie czynników atmosferycznych. W porównaniu z dotychczas omówionymi lakierami do parkietów, Akwalux nie zawiera rozpuszczalników organicznych. Jest przez to zupełnie nieszkodliwy dla środowiska oraz nietoksyczny dla ludzi - więc warto korzystać z niego zarówno we własnym domu, jak i do malowania drewna w przedszkolach, szkołach itp.

Akwalux daje ładną powłokę o jedwabistym połysku, odporną na działanie światła słonecznego, wody, alkoholu i środków czystości. Jest twarda i odporna na ścieranie.

Drewno przed malowaniem należy dokładnie wyszlifować i odpylić. Pod lakier Akwalux nie dajemy żadnych warstw podkładowych - można go nanosić na

Malowanie lakierem barwiącym *Drewniana okiennica narażona na działanie czynników atmosferycznych wymaga zagruntowania odpowiednim preparatem ochronnym, którym może być podkładowy lakier barwiący, na niego zaś można już bez obawy nakładać lakier nawierzchniowy*

surowe drewno pędzlem lub pistoletem lakierniczym. Parkiet trzeba malować trzykrotnie, natomiast boazerie i elementy wyposażenia wewnątrz - dwukrotnie. Poszczególne warstwy наносimy co 12 godzin, każdą następną poprzedzając delikatnym szlifowaniem poprzedniej. Optymalna temperatura malowa-

nia to 18-28°C. Akwalux doskonale zabezpiecza drewno, nie powoduje jego ciemnienia ani żółknięcia. Całkowite wyschnięcie i utwardzenie powłoki Akwaluxu trwa 3-5 dni. Wydajność wynosi 10-12 m² z 1 litra farby, przy dwukrotnym malowaniu.

Jerzy Pietrzyk

Nowości rynkowe

NOWY KLEJ KONTAKTOWY

Znana na polskim rynku firma Henkel wprowadziła do sprzedaży nowy, bardziej uniwersalny od dotychczas znanych, klej kontaktowy Pattex, produkowany z polichlorobutadienu, konfekcjonowany w niewielkich tubkach albo puszkach o pojemności 650 gramów. Pattex może być stosowany do klejenia:

- materiałów drewnianych z tworzywami sztucznymi,
- gumy, skóry, korka, filcu, twardego PCW, miękkich tworzyw piankowych i metali w dowolnych konfiguracjach tych materiałów (nie nadaje się natomiast od styropianu, miękkiego PCW i sztucznej skóry),
- do przyklejania do suchego podłoża płyt izolacyjnych, dźwiękochłonnych (ale nie ze styropianu!), płytek z tworzyw sztucznych i okładzin ściennych z różnych materiałów,
- do szybkiego klejenia forniru na krawędziach płyt i na zaokrąglonych powierzchniach,
- do uszczelniania drewnianych krawędzi, jako zabezpieczenie przed wilgocią i wpływami atmosferycznymi oraz do naklejania taśm izolacyjnych.

Klejone materiały powinny być suche i odtłuszczone. Metalowe powierzchnie trzeba przed klejeniem przemyć

rozpuszczalnikiem, np. benzynowym. Elementy lakierowane powinny być zmatowione papierem ściernym - takie powierzchnie dają znacznie wytrzymalszą spoinę.

Klej nanosi się na obydwie sklejjane powierzchnie, szczególnie starannie w pobliżu krawędzi, za pomocą metalowej szpachli lub pędzla. Następnie należy wysuszyć naniesiony klej w ciągu około 15 minut (do uzyskania suchej powierzchni), a dopiero potem docisnąć do siebie klejone elementy uważając, by ich wzajemne położenie było od razu właściwe - jakkolwiek korekta po zetknięciu się warstw kleju jest niemożliwa! Siła docisku powinna być bardzo duża - około 50N/mm².

Własności kleju Pattex są szczególnie widoczne przy pracach wykończeniowych w kuchni. Jego odporność na podwyższoną temperaturę (do 110°C) umożliwia klejenie wykładzin bezpośrednio nad płytą kuchenną, gdzie ściana nagrzewa się do temperatur, w których dotychczas stosowane kleje tracą swoje właściwości. Poza tym Pattex-u można używać do wszelkich napraw domowych, podobnie jak innych klejów kontaktowych, które są jednak znacznie droższe i konfekcjonowane w bardzo małe opakowania.